

Terveyden edistäminen erikoissairaanhoidossa -seminaari

Tuloksia johdon teemahaastatteluista

Tampere 17.1.2008

Tutkija Anne-Marie Rigoff

TedBM-hanke

TedBM -hanke 2006-2009

| STM:n toimeksiannosta

"Terveyden edistämisen vertaistietojärjestelmä"

| Benchmarking

| Tavoitteena kuvata ja **tehdä vertailukelpoisesti näkyväksi** kuntien toiminta

| väestönsä terveyden lisäämiseksi ja väestöryhmien välisten terveyserojen poistamiseksi

Kaikki hallinnonalat, kuntayhtymät, yms.

| Pilotteina terveyskeskukset, koulut ja oppilaitokset sekä erikoissairaanhoido

Terveyden edistäminen kuntien/ sairaanhoidopiirin johtamishaasteena

- | Johtamisen ja hallinnon näkökulma
 - | Strateginen sitoutuminen, toimeenpano, laatu ja seuranta
 - | Mitä tarkoittaa käytännössä?
- | WHO/Standard 1: Management Policy

The organization has a **written policy** for health promotion. The policy is **implemented as part of the overall organization quality improvement system**, aiming at improving health outcomes. This policy is aimed at patients, relatives and staff.

Johdon haastattelut - tarkoituksena kartoittaa

- | **Miten johto tulkitsee terveyden edistämisen sisällön ja painopisteet työssään?**
- | **Miten jakautuvat vastuut, kehittäminen, seuranta?**
- | **Miten ja millaista tietoa käytetään johtamiseen?**
- | **Mikä on erikoissairaanhoidon rooli terveyden edistämisessä?**

Tutkimuksen kenttätyö tehtiin kesä-lokakuussa 2007

Tampereen yliopiston terveystieteen laitoksen

| yliassistentti Pirjo Lindfors

ja Stakesin Tampereen alueyksikön

| tutkija Anne-Marie Rigoff, tutkija Kirsi Wiss

yhteistyönä

Aineisto ja menetelmät

Yhteensä 30

- | kahden suuren kaupungin ja
- | yhden sairaanhoitopiirin
- | johdon ja johtavan asiantuntijan
- | teemahaastattelua, joiden
- | kesto 45 - 60 min

Haastattelut äänitettiin ja litteroitiin

Tuloksia alustavasta analyysistä

Terveyden edistämisen sisältö

| Useita erilaisia tulkintoja

| Yhteinen määrittely ja näkemys puuttuu

"Minun mielestäni tämä on hirveän vaikea kysymys ja minä olen sitä miettinyt pääni puhki, enkä osaa tässä vastata siihen, mitä sen pitäisi olla, kunnan terveyden edistäminen."

"Mutta ehkä kuitenkin asiana, terveyden edistäminen, että kun me täälläkin jotain asioita mietitään, niin emme me välttämättä ajattele, että tämä on terveyden edistämistä. Ei se sillä tavalla ole, että ne jotenkin linkitettäisiin yhteen ja mietittäisiin, että ei se sillä tavalla ole ollut esillä"

Strategialausumista toimeenpanoon

| Vaikeus siirtää konkreettisiksi toimenpiteiksi

"Keskeinen seuraava homma on tehdä tästä strategiasta niin kuin tänkin asian osalta toimeenpano-ohjelma, eli kuinka tätä sitten todella viedään käytäntöön. Ja sen jälkeen vasta voidaan puhua siitä."

Kuka vastaa johtamisesta?

- | **Kaikkien vastuulla – ei kenenkään vastuulla**
 - | Selkeä vastuutaho puuttuu

"Minun mielestäni se on laajasti kunnan tai kaupungin vastuulla. Se on vähän kuin läpilyövä periaate, että sitä ei voi sektoroida, että se on sitten eri vastuulla ja muut pesisivät kätensä."

Entä kehittäminen, seuranta?

| Kehittäminen ja seuranta muun toiminnan ohessa – jää työntekijöiden vastuulle

"En osaa sanoa mitään, kuka tai mikä taho"

"Ylilääkäri sanoo, että ei viitsi, tehdään niin kuin ollaan aina tehty. Tulee yksikön päälliköt ja sitten me käsittelemme johtoryhmässä, tulee ainakin viisi eri mielipidettä ja ei päästä konsensukseen mitä pitäisi tehdä. Niin se kehittäminen jää ikään kuin sinne alatasolle."

Perustuuko johtaminen tietoon?

| Ajantasaisella tiedolla johtaminen on vierasta

"Minä en ole ollenkaan ajatellut tuota tuolta kannalta, että tämä on ollut ihan selvä trendi ilman, että tarvitsen dataa siihen taustalle, että jotain tunnuslukuja. Se on vähän näppituntumalla tullut."

"En halua myöskään olla ehdottamassa että paljon lisätään kaikenlaista kirjaamista, koska jo nyt ollaan suossa näitten kirjaamisten kanssa."

Tietoa paljon, mutta jalostamattomassa muodossa

I Ei tue päivittäistä johtamista ajantasaisella tiedolla

"Yritetään etsiä erilaisista tilastoista tietoja, joita näihin raportteihin (hyvinvointiraportti) tarvitaan ja aika huonosti löytyy, ei löydy kunnan omassa tilastoinnissa, ei löydy ehkä valtakunnallista tilastoaineistoa. Se jää aika yleiselle tasolle."

"Tietoa on ihan hirveästi, ehkä se suurempi ongelma on, että se pitäisi jäsentää ja analysoida, että mitä se kertoo. Eli tehdä siitä tavallaan johtopäätökset, jotka palvelisivat päätöksentekoa kuin, että katsot jostain monen sadan indikaattorin luettelosta ja toiset osoittavat tännepäin ja toiset tännepäin"

Mikä on erikoissairaanhoidon rooli?

| Kunnan tehtävä, ei kuulu esh:lle

"Minä en kyllä lähtisi kehittämään sitä vastuuta siitä suunnasta, että kyllä minä olen niin vanhanaikainen, että ajattelen erikoissairaanhoidon olevan korjaava jos mikä. Se on kunnan tehtävä."

| Raja-aita edelleen vahva

"Nyt tässä on sellainen aika iso niin kuin muuri erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon välillä ja se keskustelu on sellaista eipäs-juupas juttua, varsinkin tällä hallinnon tasolla"

Yhteistyökin mahdollista

I Tarvitaan neuvotteluja ja sopimista

"Sairaanhoidopiirin johdon tulisi neuvotella terveystieteiden johdon kanssa. Kysyä niinkun avoimin mielin, että mitäs teillä on ja mites te näkisitte että ei niinkun ensin lyö lukkoon omia ajatuksiaan ja sitten mennä sinne vaan et hyvin alkuvaiheessa niinkun mieltä oisko jotain mitä te haluaisitte että täällä voitais tehdä ja voitaisko me auttaa ja mitä me yhdessä voitais tehdä."

"Se (erikois- ja perusterveydenhuollon välinen kenttä) elää ja kun tämä ehkäisevä työ on kaiken kaikkiaan se, että miten tästä yleensä selvittää, että ilman sitä ei selviä kyllä. Niin kyllä sellainen yhteinen strategia voisi olla tarpeellista."

Yhteenvedo alustavista tuloksista 1.

- | **Vastuut, yhteistyö ja roolit selkiyttämättä**
- | **Vastuita osin ulkoistetaan**
 - | kaikille yhteisesti, ei erityisesti minulle
 - | perustasolle
- | **Mutta ei kuitenkaan erikoissairaanhoidolle**
- | **Johtamisvastuut eivät ole joko/tai, vaan sekä/että**
- | **Kuntien ja sairaanhoitopiirin sopimus yhteistyöstä/ vastuista/rooleista**
 - | millaisiin TE-tehtäviin sairaanhoitopiiri sitoutuu ja käyttää voimavaroja?

Yhteenvedo alustavista tuloksista 2.

| Terveyden edistämistä pidetään yleisellä tasolla tärkeänä, mutta

| seuraavassa vaiheessa tulkinnat, näkemykset ja mielipiteet hajaantuvat

| **Yhteistä kuntajohtamista ohjaavaa tulkintaa terveyden edistämisestä sisällöstä/vastuista/johtamisesta ei vastauksista hahmotu**

| Johtamisessa tarvitaan välttämättä yhteisen toiminnallisen tulkinnan kiteyttävä asiakirja:

| "The organization has a *written policy* for health promotion."

Yhteenveto alustavista tuloksista 3.

- | Tieto tukee/ohjaa huonosti johtamista
- | Tietojärjestelmät kehittymättömiä
- | Yhteiset hyvät käytännöt puutteellisia
 - | Hallinnollinen päätös tärkeä
- | Seuranta puuttuu
 - | Kaikki eivät toimi yhteisesti sovitulla tavalla

Vaikka johtaminen ja rakenteet olisivat kunnossa...

| Puheen muuttaminen toiminnaksi on haaste

"Ensinnäkään sinne ei syötetä kaikkia oleellisia tietoja. Hoitajat ja lääkärit eivät siis syötä kaikkea... sitten se ei ole tarpeeksi rakenteellista ja ...

...vaikka kaikki nämä edellytykset täytyisivät niin minä en käytä sitä"

Kiitos mielenkiinnosta!